

ANUARIO BRIGANTINO

Historia - Arte - Literatura - Antropoloxía - Entidades culturais e deportivas - Acontecementos do ano - Administración Municipal

Fundado por D. Francisco Vales Villamarín

Director: Alfredo Erias Martínez
Secretario e asesor: Julio Cuns Lousa

Asesores:

Manuel Ares Faraldo
José Antonio Miguez Rodríguez

Colaboradores técnicos:

Carlos Fernández Fernández
Xosé Luis García Sobrino
Xabier López López
M^a del Pilar Vázquez Ares
José Mª Veiga Ferreira

EXCMO. CONCELLO DE BETANZOS

1997

n° 20

Dos traballos asinados responden os seus autores; dos demais, a dirección do ANUARIO BRIGANTINO

Data límite de admisión de orixinais:
31 de MARZO

REDACCIÓN E INTERCAMBIO

Excmo. Concello de Betanzos
Arquivo e Biblioteca Municipais

Rúa Emilio Romay, 1
15300 Betanzos, A Coruña
Tlf. e Fax: (981) 771946
aytobetanzos@seric.es

O ANUARIO BRIGANTINO é analizado sistematicamente polo "CENTRO DE INFORMACIÓN Y DOCUMENTACIÓN CIENTÍFICA" (C.I.N.D.O.C.) do C.S.I.C. e incluído na base de datos ISOC. Ésta ofrece información sobre artigos publicados en máis de 1.000 revistas especializadas nos diferentes campos do coñecemento que pertencen ás Humanidades ou ás Ciencias Sociais.

A base de datos ISOC, accesible en liña desde calquer PC ou terminal de ordenador pola rede telefónica conmutada ou por liñas especializadas para a transmisión de datos (X-25), distribúese tamén en CD-ROM e en forma de repertorios bibliográficos impresos.

O seu enderezo é:
Calle Pinar, 25, 3º, 28006 MADRID.
Tlf. (91) 4112220. Fax 564 50 69.

Así mesmo, os traballos do ANUARIO intégranse nas bases de datos da BIBLIOTECA XERAL da UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA...

Cuberta:

Santa María de Pontellas. Virxe en Maxestade tallada en madeira e policromada, que deriva do modelo bizantino tan repetido nos séculos XII e XIII, aínda que aquí, segundo M^a del Pilar Carrillo Lista, a datación real sexa difícil pola tosquedade da talla.

Contracuberta:

Canzorro que se repite idéntico nas igrexas betanceiras de San Francisco e de Santa María do Azogue (s. XIV). Debuxo de Alfredo Erias.

Deseño da cuberta, composición e maqueta: Alfredo Erias.

Depósito legal:

ISSN: 1130-7625

Imprime: LUGAMI. Rúa de Santiago, 4, Betanzos.

Ilmo. Sr. Don Manuel Lagares Pérez

*Alcalde-Presidente do Excmo. Concello
de Betanzos*

Hai 49 anos que o Anuario Brigantino viu a luz por primeira vez e aquí está agora, cheo de sorpresas agradables en forma de artigos e novas que van deixando as pegadas do noso decorrer como betanceiros e como galegos.

Moitas son as cousas que podería lembrar deste ano, pero unha das que máis emoción me producíu foi a entrega que Dª Mª Josefa Castelo (no nome do seu esposo, o finado D. Javier Alvajar) fixo ó Museo, da bandeira do Goberno Republicano Español no Exilio (París) o 14 de abril, 66 anos despois da proclamación da Segunda República...

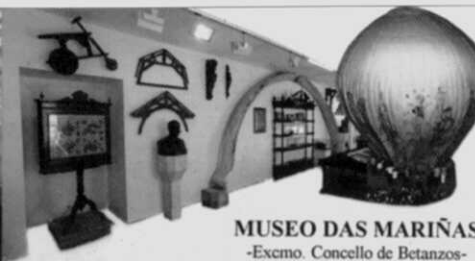
E ¿que dicir da inauguración da Praza do Campo o 6 de xuño logo da construción do aparcamento? Era unha obra necesaria e demandada e, por fin, aquí está.

Tampouco podó esquencermé da Ofrenda que como Delegado Rexio fixen en Lugo representando ó Antigo Reino de Galicia.

Ademais "O Pasatempo" viu inauguradas diversas seccións no traballo de rehabilitación que se ven facendo...

Moitas cousas (éstas e outras) que fan para min que este ano sexa especial. Por iso cando vexo diante o Anuario Brigantino, puntual coma sempre desde 1981, non podó por menos de sentir satisfacción e agradecemento. Agradecemento a moita xente, pero especialmente a D. Alfredo Erias Martínez, o seu Director, así como ó Delegado de Cultura, D. Francisco Díaz Pereira e a tódolos colaboradores.

¡Gracias!

MUSEO DAS MARIÑAS
-Excmo. Concello de Betanzos-

Aberto todos los días
de 10 a 13 e de 16 a 20 h

ÍNDICE

HISTORIA...

- ♦Túmulos prehistóricos no Concello de Ferrol,
polo GRUPO DE ARQUEOLOXÍA DA TERRA DE TRASANCOS 11
- ♦María Pita vista por sí mesma: Memoriales a los Reyes Felipe II y Felipe III,
por JOSÉ GARCÍA ORO 23
- ♦El empresarismo industrial del negociante francés J. Lestache en el Ferrol
del siglo XVIII, por ANTONIO MEIJIDE PARDO 35
- ♦Medicina social en Betanzos: 1821-1922,
por CARLOS M. FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ 51
- ♦Addenda sobre "os Leis", por ALFREDO ERIAS MARTÍNEZ 87
- ♦Re, non verbis (De feito, non de palabra), por XULIO CUNS LOUSA,
CARLOS M. FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ E XOSÉ Mª VEIGA FERREIRA ... 91
- ♦Mariñáns na Guerra de Filipinas, por XAVIER BRISSET MARTÍN 105
- ♦Os fondos da prensa local: «O Antroido» e «A Fuliada» (1886-87),
por XESÚS TORRES REGUEIRO 119
- ♦A oposición ó Estatuto de Autonomía de Galicia na Coruña da
Segunda República: A Agrupación «A la Tercera República», por
CARLOS PEREIRA MARTÍNEZ 149

ARTE, LITERATURA, ANTROPOLOXÍA...

- ♦Santa María de Pontellas, por Mª DEL PILAR CARRILLO LISTA 195
- ♦La iglesia de San Miguel de Treos: un exemplo de arquitectura románica
en la *Terra de Soneira*, por J. RAMÓN FERRÍN GONZÁLEZ 203
- ♦El simbolismo animal en la escultura románica de la comarca de Betanzos:
San Martiño de Tiobre, por Mª JOSÉ DOMINGO PÉREZ-UGENA 209
- ♦Las antiguas rutas jacobeanas del territorio brigantino (4º itinerario),
por FRANCISCO VALES VILLAMARÍN 217

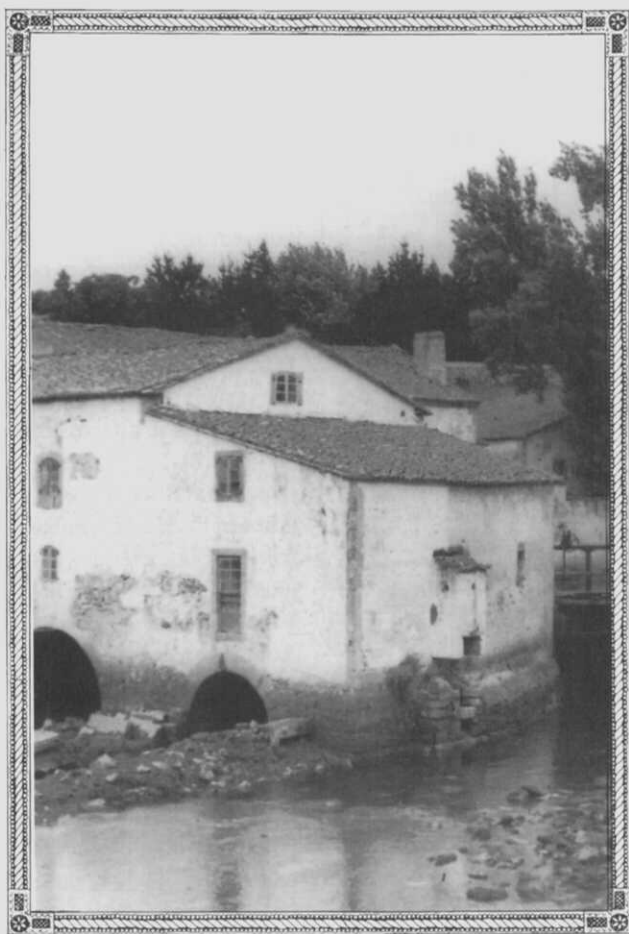
♦Un capítulo en la pintura brigantina: el Santuario de Ntra. Señora del Camino y Fernando Reymóndez de Figueroa, por JUAN M. MONTERROSO MONTERO..	239
♦El mercado de San Agustín de La Coruña: Historia de un espacio urbano comercial, por ANTONIO GARRIDO MORENO	251
♦Los cruceros de la comarca de Betanzos (III y final), por JUAN JOSÉ BURGOA FERNÁNDEZ	271
♦Foto-memoria dunha vila (III), por XESÚS TORRES REGUEIRO	299
♦Un breve percorrido pola literatura pragmática e cinxética suxerido por escenas de caza de Galicia e Portugal, por CONCEPCIÓN DELGADO CORRAL ...	307
♦A propósito de un mito literario: Florbela Espanca, por CONCEPCIÓN DELGADO CORRAL	311
♦Un recuerdo para el boletín Albor, por JOSÉ ANTONIO MIGUEZ	315
♦Poemas de la vejez, por JOSÉ ANTONIO MIGUEZ	323
♦Cartafol con catro temas e, no medio, unha teima, por BRAIS DA BOUZA	329
♦Monólogo do poeta da lúa [poema ó cadro <i>Home azul con pombas</i> , de Alfredo Erias]	349

ENTIDADES CULTURAIS E DEPORTIVAS...

♦Entidades e asociacións culturais	357
--	-----

ACONTECEMENTOS DO ANO

da Festa do Viño, por JOSÉ MANUEL ROMAY BECCARÍA	373
♦Ofrenda do Alcalde de Betanzos, MANUEL LAGARES PÉREZ, como Delegado do Antigo Reino de Galicia, na catedral de Lugo (Corpus Christi)	378
♦Pregón das Festas de San Roque, por PABLO PORTABALES	384
♦Función do Voto: Invocación do Alcalde a San Roque, Patrón da Cidade, por MANUEL LAGARES PÉREZ	386

HISTORIA...

